

Tatjana Aparac-Jelušić

Leta 1991 doktorirala iz informacijskih znanosti na Univerzi v Zagrebu, pred tem pa leta 1972 na Filozofski fakulteti Univerze v Zagrebu diplomirala iz primerjalne književnosti ter italijanskega jezika in književnosti.

Od leta 2003 do 2007 je vodila oddelek za informacijske znanosti na Univerzi v Osijeku, od leta 2007 do 2012 pa je bila vodja oddelka za informacijske znanosti na Univerzi v Zadru.

Leta 2008 je oblikovala nov doktorski program Družba znanja in prenos informacij na Univerzi v Zadru in od leta 2008 do 2015 delovala kot vodja tega program.

Je avtorica ene knjige, devetih poglavij v različnih knjigah, več kot 120 raziskovalnih in strokovnih člankov (v hrvaškem in angleškem jeziku) ter več kot 30 recenzij in mnenj. Bila je urednica 25 knjig in pobudnica številnih serijskih publikacij, kot so Hrvaški knjižničarji, Priročniki za knjižnično-informacijske znanosti ter Napredki v informacijskih znanostih.

Bila je mentorica pri več kot 200 diplomskih nalogah, 13 magistrskih delih in 9 doktorskih disertacijah za hrvaške in slovenske študente (knjižnično-)informacijskih znanosti.

Bila je članica uredniškega odbora za upravljanje obdelave informacij (od leta 2003 do 2008) in revije Alexandria. Trenutno je članica uredniških odborov revij Journal of Documentation, JELISE in Bibliotekarstvo, Serbia.

Bila je predsednica evropske enote organizacije ASIST (2003–2009), predsednica združenja Euclid – evropska visokošolska ustanova za izobraževanje in raziskave na področju knjižnično-informacijskih znanosti (2008–2014) in od leta 2003 je predsednica Hrvaškega knjižničnega sveta.

Mednarodni skupnosti strokovnjakov s področja informacijskih znanosti je znana kot vodja konference LIDA v letih 2000–2014; gre za funkcijo, ki si jo je delila s profesorjem Tefkom Saracevicem. Še vedno je članica odborov za program številnih mednarodnih konferenc na področju informacijskih znanosti.

Bila je glavna raziskovalka dveh hrvaških raziskovalnih projektov: Organizacija, ohranjanje in uporaba hrvaške pisne dediščine, 2007–2010, 2002–2006 in Hrvaška pisna dediščina, 2007–2012; začela pa je tudi številne projekte, namenjene reorganizaciji in digitalizaciji bogatih, vendar zanemarjenih zbirk samostanskih knjižnic na Hrvaškem ter v Bosni in Hercegovini, ter projekte za številne knjižnične zgradbe na Hrvaškem.

Leta 1998 je prejela nagrado Kukuljevićeva povelja (najvišje priznanje na področju knjižnično-informacijskih znanosti); leta 2006 pa jo je organizacija ASIST Thompson/ISI nagradila z nagrado za izjemne dosežke na področju poučevanja informacijskih znanosti (Outstanding Teacher of Information Science).

Leta 2015 se je upokojila na Univerzi v Zadru kot zaslužna profesorica informacijskih znanosti.

Kompetence knjižničnih in informacijskih strokovnjakov: izzivi v spreminjajočem se socialno-kulturnem okolju

Ključne kompetence na področju knjižničnih in informacijskih znanosti opredeljujejo različne strokovne institucije (na primer American Library Association – ALA, 2009; Chartered Institute of Library and Information Professionals – CILIP, 2013; Australian Library and Information Association – ALIA, 2014; Special Libraries Association – SLA, 2016;). Poleg teh kompetenc je priporočljivo upoštevati tudi ogrodja kvalifikacij, ki jih opredeljuje vodilni kader na državni in/ali mednarodni ravni (npr. Mednarodna standardna klasifikacija poklicev – ISCO; Statistična klasifikacija gospodarskih dejavnosti v Evropski skupnosti – NACE; Evropsko ogrodje kvalifikacij – EQF; Evropski okvir digitalne kompetence za državljane – DigComp; Evropska klasifikacija spretnosti/kompetenc, kvalifikacij in poklicev – ESCO itd.).

V tej predstavitvi se bomo osredotočili na pojasnjevanje številnih dokumentov, ki predstavljajo nabore kompetenc za informacijske strokovnjake, vključno z osnovnimi kompetencami in kompetencami za omogočanje. V predstavitvi bodo tudi poudarjene težave, povezane s trgom dela v informacijskem sektorju, ki je še vedno videti stabilen, čeprav je zelo raznolik in se hitro spreminja zaradi nenehne digitalne transformacije ter povečane kompleksnosti celotnega področja, povezanega z informacijskimi znanostmi. Seveda v poslovnih sektorjih in drugih informacijskih organizacijah obstaja vse večja potreba po informacijskih strokovnjakih z generičnimi/splošnimi, osebnostnimi in specifičnimi strokovnimi kompetencami. Druge pomembne težave so potreba po specializaciji in po drugih poklicih, npr. računalničarji, znanstveniki na področju informacijskih sistemov, strokovnjaki na področju komunikacij, založniki, strokovnjaki za marketing, učitelji itd. – pomembni člani delovnih skupin, ki se ukvarjajo s številnimi vidiki informacijskega upravljanja in splošne komunikacijske verige.

Novi pristopi k didaktiki: vidik knjižničnih in informacijskih znanosti

Metode, teorije in načela v izobraževanju se razvijajo že stoletja, v 20. stoletju pa so postali še bolj izraziti. V strokovni literaturi je bilo opisanih in evalviranih mnogo aplikaciji predlaganih ogrodij didaktike.

Prevladujoče filozofije učenja in poučevanja so bile v zadnjem stoletju podvržene znatnim spremembam in razvojnim potem – od behaviorizma do geštalt psihologije in psihologije mišljenja, od sredine 20. stoletja pa do kognitivne psihologije in konstruktivizma – ki je predlagal pristop k poučevanju, osredotočen bolj na učence. Ob koncu 20. stoletja je bil v teoriji izobraževanja uveden nov pristop, znan kot socialno-konstruktivistične teorije, ki se osredotoča na raziskovanje interakcije psiholoških procesov učenca s socialnimi in situacijskimi lastnostmi učnega procesa. Te teorije so uvedle pojme "samostojno učenje", "sodelovalno učenje", "samoregulativno učenje", "vodeno odkrivanje", "podpiranje", "kognitivno vajeništvo", "dialog z mediacijo učitelja", "neodvisna skupinska razprava", "problemsko učenje", "projektno učenje", "pridobivanje znanja" itd.

Ta predstavitev se bo osredotočila na razpravo, ki se z drugega vidika loti vprašanj, kot so: Kaj se zgodi, ko osnovne domneve o izobraževanju ne držijo več? Ali so se te osnovne domneve pod vplivom informacijsko-komunikacijskih tehnologij kakor koli spremenile? Lahko pa bi se tudi vprašali, kako naj uporabimo novo tehnologijo, da bi razvili informacijsko in komunikacijsko pismenost; lahko bi se vprašali o načinih razmišljanja, kot so ustvarjalnost in inovativnost, kritično mišljenje, reševanje težav in sprejemanje odločitev; o novih načinih obravnavanja komunikacije in sodelovanja; o načinih življenja v svetu, kot so državljanstvo (lokalno in globalno), življenje, kariera ter osebna in družbena odgovornost – vključno s kulturno zavestjo in kompetencami. Nenazadnje pa se bomo dotaknili tudi vloge šolskih in univerzitetnih knjižničarjev v procesu implementacije nove didaktike v elektronskem poučevanju in učenju.